ފަސޭހަކޮށް އަޚްލާޤު ދަސްކުރަމާ

އަޚްލާޤު - ألأخلاق

އޮނުހުގޮ- 2

Compiled &Presented By Abdulla Faroog Ibrahim

އެކުލެވިގެންވަނީ

ޖަމާކޮށް ހުށަހެޅީ ޢަބްދު الله ޚާލިދު ޢިބްރާހީމް

ފޮތުގެ އަސްލު: ތަސްނީފުކުރި އަޙްމަދު ވަލީ އާދަމް - ISNBN : 1-919942-10-6 ޖަމްޢިއްޔަތުލް ޢުލަމާ

އެހީތެރިން :

1. އަލްފާޟިލާ ރުގައިޔާ ޚާލިދު
2. އަލްފާޟިލް ޖަމާލުއްދީން ޚާލިދު

މުރާޖަޢާކުރީ :

ޗާޕަކޮށް އަދި ޝާއިޢުކުރީ:

1. ޢަބްދު الله ޚާލިދު ޢިބްރާހީމް
2. ނަސްރު الله ރަޝީދު

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين، وبعد:

މާތް الله އިންސާނުން ހައްދަވާފައިވަނީ އެންމެ ފުރިހަމަ އަދި ރިވެތި ގޮތުގައެވެ. އެކަލާނގެ މުޙައްމަދު صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم ނަބީއަކަށް މީސްތަކުންގެ ގާތަށް ފޮނުއްވީ މީސްތަކުންގެ އަޚްލާޤާއި ސުލޫކު ފުރިހަމަ ކޮށްދެއްވުމަށްޓަކައެވެ. ހުރިހާ ހެޔޮ ރަގަޅު އިންސާނުންގެ ގޮތުގައި ދިރިއުޅުމަށްޓަކައި އަހަރުމެން އަމިއްލަ ނަފްސާއި އެހެންމީހުންނާއި މެދު ރަގަޅު އާދަބެއް އަރަގަންނުވަން ޖެހެއެވެ. މިއީ ރިވެތި އަޚްލާޤެއްގެ ވެރި ކޮންމެ މީހަކީ ސާފުތާހިރު ޤަދަރުވެރި ޝުކުރުވެރި އަގުހުރި މީހެކެވެ. އެމީހަކު ދެކެ މާތް الله ރުހިވޮޑިގަންނަވައި މީސްތަކުން އެމީހަކާއި ދުރު ކުރެއެވެ. އެމީހެއްގެ ދުލާއި އަތުގެ ނުބައިކަމުން އެހެން މީހުން ސަލާމަތް ވެގެންވެއެވެ. އެމީހަކު އަމިއްލައަށްވެސް ހަމަޖެހިފައިވާ ސުލްޙަވެރި ދިރިއުޅުމެއް އުޅެއެވެ. އަދި އެހެންމީހުންނަށްވެސް އެގޮތަށް އުޅުމުގެ ފުރުސަތު ލިބެއެވެ. އިންސާނުންނާއި އެހެނިހެން ހައިވާނުންނާއި މެދު ހުންނަ ތަފާތަކީ އިންސާނުންނަކީ ޢާޤިލްކަމާއި ހަރުދަނާކަމާއިއެކު ދިރިއުޅޭ ބައެކެވެ. ނަމަވެސް އެހެނިހެން ޙައިވާނުންނަކީ ހަރުކަށިކަމާއި ބާރުވެރި ކަމާއިއެކު އުޅޭ ބައެކެވެ. މީސްތަކުންގެ ކިބައިން އަޚްލާޤު ނެތިގެން ހިނގައްޖެނަމަ އެމީހުން ޖަނަވާރުންނަށް ވުރެ ނުބައިވެއްޖެކަން ކަށަވަރެވެ.

މުޙައްމަދު صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم އަކީ އެންމެ ފުރިހަމަ އަޚްލާޤުގެ ވެރި ސާޙިބާއެވެ. އަދި އެކަލޭގެފާނު ފޮނުއްވީ އަހަރުމެންނަށް ރިވެތި އަޚްލާޤު ދަސްކޮށްދެއްވުމަށެވެ. މުސްލިމުންގެ އަޚްލާޤަކީ މާތްالله ގެ އަންގެވުންތަކާއި ރަސޫލާ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم ގެ ސުންނަތުން

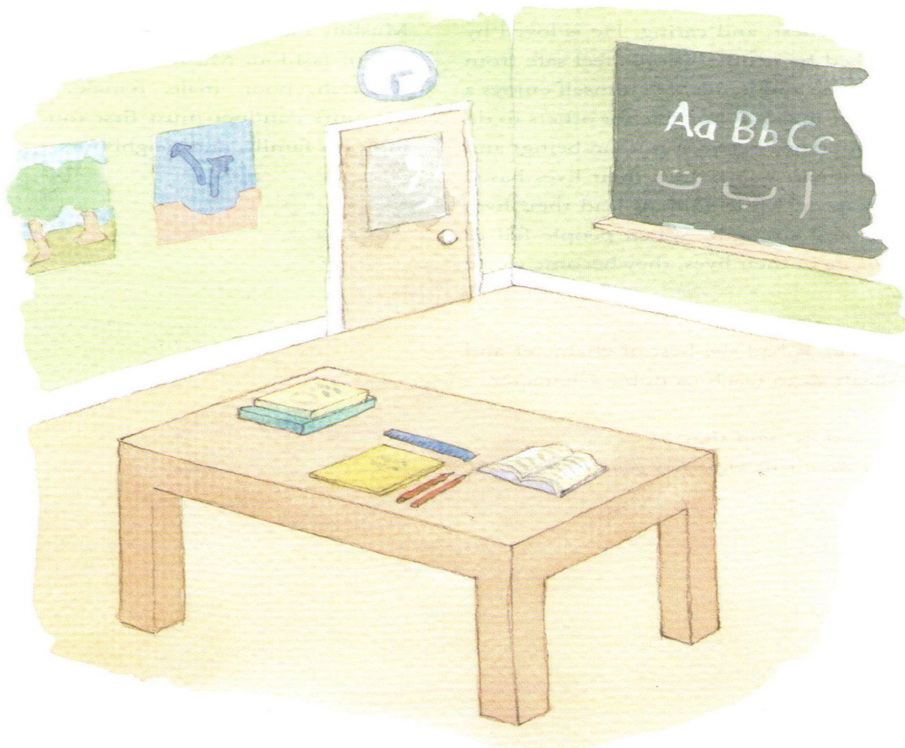
ދަސްކުރެވިފައިވާ އާދަތަކެވެ. ރަސޫލާ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم ގެ އަޚްލާޤު ބިނާވެފައިވަނީ ކީރިތި
ޤުރުއާނުގެ މައްޗަށެވެ. އެހެންކަމުން އަހަރެމެން އެކަލޭގެފާނުގެ ސުންނަތަށް ތަބާވާނަމަ
ޤުރުއާނަށްވެސް ތަބާވެވޭނެއެވެ.

އިސްލާމީ ރިވެތި އާދަތަކާއި ޚަލާޤާއި އާދޭ ދިރިޖީލުކަވަރާއިއެއްކޮށް ބަދަލު ވާންޖެހޭ
އެއްޗެއް ނޫނެވެ. މިއާދަތަކާއި އަޚްލާޤީ އެންމެންނަށް ވާ އެއްޗެކެވެ. މުއްސަނދިންނާއި
ފަޤީރުންނަށް،އަންހެނުންނާއި ފިރިހެނުންނާއި އަދި ކުޑަކުދިންނާއި މުސްކުޅިންނަށް. މުސްލިމުންގެ
އުޅުމާއި އަޚްލާޤުން އެއްކު ތުރަހަމަ އަސަރު ކުރަންޖެހޭނީ އާދި އެއްކު ކުރަމާއި
މީހުންނަކެވެ. އޭގެތެރޭގައި ގޮތް ކިޔާގެ މީހުންނާއި އަވަށްޓެރިން ހިމެނެއެވެ.

وصلى الله على محمد وآله وصحبه وسلم

ފުރަތަމަ ފިލާވަޅު - އަހުރެން ކިޔަވަން ދާއިރު

ކިޔާ ކުއްޖަކު ކިޔަވަން ދިޔުމަށްޓަކައި ގެއިން ނިކުންނަ އިރުއްސުރެން ގެއަށް އެނބުރި އަންނަންދެން އެކުއްޖަކު އޮވެނީ الله سُبحَانَهُ وَتَعَالَى ގެ ރަކުގައެވެ. ކިޔުމުގައި ވަކި ޤަވާއިދުތަކެއްގެ ދަށުން ކުރެވޭ އަމަލުތަކެވެ. ސާފުތާހިރުކަމާއި، އިޙްތިރާމުކުރުމާއި އަދި ވަގުތަށް ހުރުމަތްތެރިވުން ހިތުމަކީ ކިޔާ ކުއްޖެއްގެ ކިބައިގައި ހުންނަންޖެހޭ ސިފަތަކުގެ ތެރެއިން އެންމެ މުހިންމު ސިފަތަކެވެ. އަހުރެމެން ތިބެންޖެހޭނީ ސާފުތާހިރުކޮށެވެ. އަދި އަހުރެމެން ކިޔަވަން ގެންގުޅޭ ފޮތްތަކެއްވެސް ހުންނަންޖެހޭނީ ސާފުކޮށް ރީތިކޮށެވެ. އަހުރެމެން މުދައްރިސުން އިޙްތިރާމް ކުރަން ވާނެއެވެ. އަދި މުދައްރިސް ބަސްފުޅުތަކާ ގޮތް މަސައްކަތްތަކެއްވެސް ގެއަށް ނިންމަން ޖެހޭނެއެވެ.

1. އަހުރެން ދަތްއުނގުޅާ ސާފުކުރަމެވެ.

2. އަހުރެން ކައި އުޅެނީ ސާފުތާހިރު ކެއުމެވެ.

3. އަހުރެން ކައި އުޅެނީ އަހުރެންނަށް އިސްތިޢުމާލުކުރާ އަދި މަދްރަސާގެ ކޮޓަރިތަކާއި އެއްވެސްތަނެއް ހުންނަ ކެއުމެވެ.

4. އަހުރެން ބޫޓު ސާފުކޮށް ބޭރުގައި ހުނާ އަޅަމެވެ.

5. އަހުރެން ނައި އުޅެނީ ސިއްބަރަކުން ފައިދަރުފި ހާނާއެވެ.

6. އަހުރެން މަދްރަސާއަށް ގެންދަން ފޮތްތައް ތައްޔާރުކުރަމެވެ.

7. އަހުރެން ގެއިން ބޭރަށްދަތުރުން މަސްމަތާއި ބައްޖަރަށް ސަލާމަތްކުރަމެވެ.

8. އަހުރެން މަދްރަސާއަށް ގަޑިއަށް ދަމެވެ.

9. އަހުރެން ފުރުޅާނާއި އަދި ކިބަމާ ފޮތްތައް އުފުލާ އިސްތިޢުމާލާއި

އެކުގައެވެ.

ކިޔެވުމަށް ބަރަކާތް ޝައުޤުވެރިކަން

އެއްދުވަސް ވަގުތެއްގައި ވަރަށް މޮޅު އިސްލާމީ އިލްމުވެރިއަކު އުޅުނެވެ. އެބޭކަލަކު މަޝްހޫރުވެފައިވަނީ އިމާމް މާލިކުގެ ނަމުންނެވެ. އިމާމް މާލިކުގެފާނު ޤުރުއާނާއި، ރަސޫލާ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم ގެ ހަދީޘްފުޅުތައް މީސްތަކުންނަށް ދަސްކޮށްދެއްވާ އުޅުއްވިއެވެ. ދުނިޔޭގެ ކަންތައްތަކުން އިލްމު އުނގެނުމަށްޓަކައި އެކަށީގެން އަރިހަށް ދަރިވަރުންތައް ޖަމާވިއެވެ. މިގޮތުގައި ސްޕެއިންއިން އެކަށީގެން އަރިހަށް ވަޑިނާއަން އިސްލާމީ އިލްމު އުނގެނުމަށްޓަކައި އައިސްތިބި ޔަޙްޔާ ކިޔާ ކުއްޖަކުވެސް ހިމެނެއެވެ.

އެއްދުވަހަކު އިމާމް މާލިކުގެފާނު ކިޔަވައިދެއްވަން ހުންނަވަނިކޮށް ބަޔަކު ގޮވުން "ނިޔަގެރިއެއްމެއް! ނިޔަގެރިއެއްމެއް!" ގޮވުން ކިޔަމުން ދުވެފައި އެބަދިޔައެވެ. ނިޔަގެރިއެއް ބަލާކަށްޓަކައި މަދުން ފަހަރު އެއްކޮށްކަހަލަވީފަ ހުރިހާ ކުދިންކޮޅު ނިޔަގެރިއެއް ބަލަންވެގެން ދުވެފައި ނުކުމެވެ.

އެކަމަކު ޔަޙްޔާ އިންނެވިނުން ދުވެފަސް ނުދާ ހުއްޓެވެ. އިމާމް މާލިކުގެފާނު ޔަޙްޔާ ކައިރިން ނިޔަގެރިއެއް ބަލަން ނުދިޔައީ ކީއްވެގޭތޯ ސުވާލުކުރެއްވިއެވެ. ޔަޙްޔާ ޖަވާބުދިނެވެ. "އިއްޔަކުޔުގޮތުގެ މުޅި ރަށްކޮޅުން އައީ ކަހަލަ. ހަމައެކަނި މިއަދު ބޮޑެތި ނިޔަގެރިއެއް ބަލާކަށް ނޫނެވެ. އިލްމު އުނގެނުމަށްޓަކައި ދިއްޔާ ސްޕެއިނުން ނިޔަގެރިއެއް ބަލާކަށް ނޫނެވެ."

އިމާމް މާލިކުގެފާނު ޔަޙްޔާގެ ޖަވާބާއި މެދު ވަރަށް ބޮޑަށް އުފާފުޅުވެވަޑައިގެންނެވެ. "ހަމަހަމަކަމުގެ މިއަދު ބޮޑު ކުއްޖަކީ ކަލޭއެވެ." ﷲ ގެ ރަޙްމަތްފުޅުން އެކުއްޖާ ފަހުން މި ސްޕެއިނުގެ ވަރަށް ބޮޑު އިލްމުވެރިއަކަށްވިއެވެ.

ދެވަނަ ފިޔަވަޅު - ދަރިވެރިކަން

މުސްތިމަރު އަށެއް ދީނާއަން އަބަދުވެސް އިސްކަންދޭން ޖެހޭނެއެވެ. އެއީ ތިމާއަށް ލިބޭ ދިރުމަށް މަދުކަމުގައި ވީނަމަވެސް ދެއެވެ. މުސްތިމަރަކީ ތިމާ އެދޭ ރަގަޅު ކަންތައްތައް ތިމާގެ އަގާއަންވެސް ދިޔަވަން އެދޭ މީހާއެވެ. ރަގަޅު މުސްތިމަރަކީ އަމިއްލަ އެދުން ބޭނުމު ދަރިވެރި މީހެއް ނޫނެވެ. ދަރިވެރިކަމުގެ ސަބަބުން މީހާ ބަދަލުވެ ހިތްވަރުގައި ހަސަދަވެރިކަން އުފެދެއެވެ.

1. ދަރިވަރީ މީހަކު ދުވަހަކުވެސް ހިތްޕެއް ނުޖެހޭނެއެވެ. އަދި އަބަދުވެސް އިތުރަށް ބޭނުންވާނެއެވެ.

2. ދަރިވަރީ މީހަކު އެހެން މީހުންގެ އިހްސާސްތަކާއި ބޭނުންތަކަށް ބެލުމައް ސަމާލުވާނެއެވެ.

3. ދަރިވަރީ މީހުންދެކެ އެހެން މީހުން ނުބުނުން ވާނެއެވެ.

4. ދަރިވަރީ މީހާ ބާރުގަދަ މަޖިލިސް ހަރުދަނާ ނުކުންނާނެއެވެ.

5. އަހުރުމެންނަށް ކާއްތަރުއް ތިބާ ހިނދު ދަރިވަރީފަދަ ނުވާނެއެވެ.

6. ކާއިދާއާއިގެ އަބަދުވެސް އަސާސް އިސްކަންދޭށެވެ.

7. އެހެން މީހުންގެ ހާސިދަކީ މުސްލިމަކު އެކަނިހުރި ނުކަނޑާނެއެވެ. އެމީހާ ކާމިޔާ އެހެން މީހުންނާއި ހިއްސާކުރާނެއެވެ.

8. ހިއްސާކުރާ މީހުން ދެކެ الله ރުޅިވާ ވަގުތުގައެވެ. އަދި ތަޤުވާ ދެއްވަނެވެ.

ދެވަނަ ވާހަކަ - ދަރިވެރިކަން

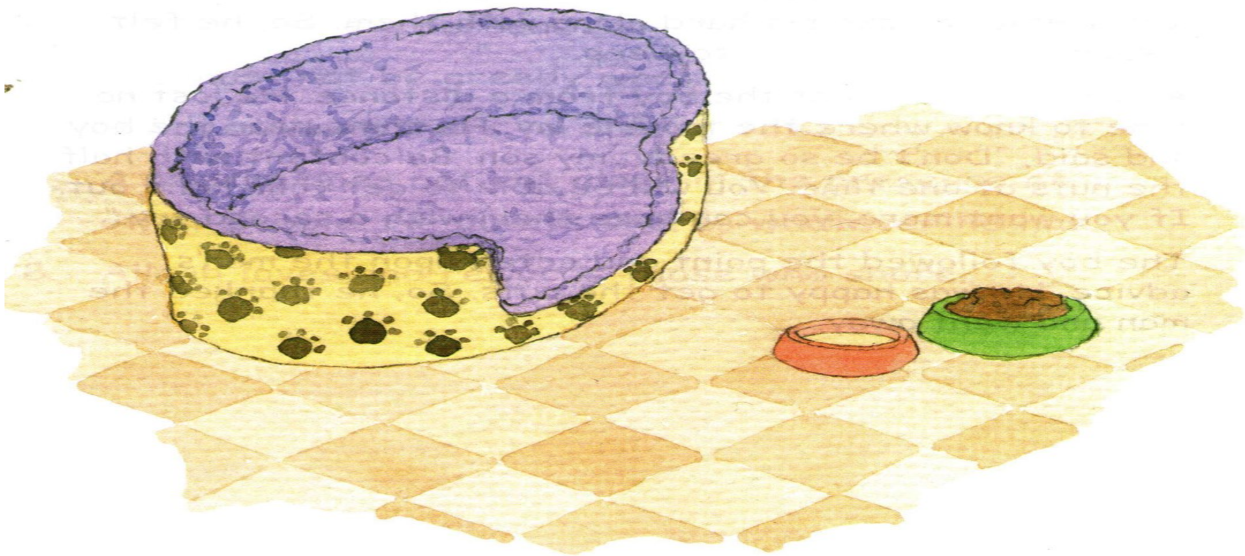
އެއްދުވަހަކު މަގުމަތީން ހިނގާފައި ދިޔަ ކުއްޖަކަށް މަގުގެ އެއްކައިރިގައި ޖަގަހެއް އޮތްވާ ފެނުނެވެ. އެއީ ކަޅުހިމަ ޖަގަހެވެ. އަދި އެޖަގު ދުވާ ހުރި ބަދަނބަހެވެ. ބަހާއި ބަދަނބަހާއި ބޯދުގައިވާން ހުއްޓެވެ. މި ބަދަނބަހެއް ފެނިފައި އެކުއްޖާ ބަދަނބަހެއް ނަގަން ބޭނުންވިއެވެ. އެކުއްޖާ ޖަގުގެ ތެރެއަށް އަތްބޭނުމަށްފަހު އަތްފުރޮށްދޭން ބަދަނބަހެއް ނެގިއެވެ. އެއަށްފަހު އަތް ދަމައިގަނެގަނެ އުފާވެއެވެ. އެކަމަކު ޖަގުގެ ކަޅު ހިމަކަމުން އަތް ނުނުގެނެވެ.

އަތްފުރޮށްދޭން ބަދަނބަހެއް ދޫދޫގެ ސަރަބަސް އަތް ދަމައިގަނެގަނެ ނަމަވެސް އަތްގައި ހުރި ބަދަނބަހާ ދީކަނޑާލަން އެ ކުއްޖާ ބޭނުމެއް ނުވިއެވެ. މިކަމާ ކަނބަލުވެގެން އެ ކުއްޖާ ރޮން ފެށިއެވެ.

މަންމަގެ ދުރުގައި އޮތީސް ބަލަން މިހަކު ހުއްޓެވެ. އެ މީހާއަށް ކަނބަލުވީއާއި ކުދިކަންފާނެ ވާހަކަ ނުވިއެވެ. އެމީހާ އެކުއްޖާގެ ކައިރިއަށް އައިސް ބުނެއެވެ. "އަ ދަރިފުޅާއެވެ! މިހާ ބޮޑަށް ދަރިވަރި ނުވާށެވެ! ޖަގުގެ ތެރެއިން އަތް ނެގޭ ވަރަށް ބަދަނބަހާ ނަގާށެވެ. އިތުރަށް ބޭނުން ނަމަ އަނެއްކާވެސް އަތްކަނޑުމަށް ފަހު ޖަގުގެ ތެރެއިން އަތް ނެގޭ ވަރަށް ބަދަނބަހާ ނަގާށެވެ!"

އެކުއްޖާ އެ މީހާ ބުނިގޮތަށް ކަނބަލުއަށް ކުރިއެވެ. ބަދަނބަހާ ލިބުމުން އެކުއްޖާ ވަރަށް އުފާވިއެވެ. އަދި އެމީހާއަށް ޝުކުރު ކުރުމަށްފަހު ހިނގައްޖެއެވެ.

ނަބިއްޔާ މުޙައްމަދު صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދަސްކޮށްދެއްވީ الله سُبحَانَهُ وَتَعَالَى އުފެއްދެވި މަޚްލޫޤުންނަށް އޯގާތެރިވުމަށެވެ. އެއީ ޖަނަވާރުތައް ކަމުގައި ވީނަމަވެސްމެއެވެ. އަޅުގަނޑުގެ ޢާއިލާގައި ދޫނިއެއް ނުވަތަ ޖަނަވާރެއް ގެންގުޅޭނަމަ އެއްޗެކޭ ގެއްލުމެއް ނުވަތަ އުނދަގޫއެއް ދިމާވާނޭ ގޮތް ނުވާނެއެވެ. އެއާއިޚިލާފަށް ގެއްލުމެއް ނުވަތަ އުނދަގޫއެއް ލިބިއްޖެނަމަ الله سُبحَانَهُ وَتَعَالَى އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުރުހުއްސަވާނެއެވެ. އަންހެނަކުން ބުޅާ ގެންގުޅުން ބަނދުކޮށް ކާނާނުދީ ހިފެހެއްޓުމުގެ ސަބަބުން الله سُبحَانَهُ وَتَعَالَى ޢަޒާބު ދެއްވި ވާހަކަ އަދި ކަރު ހިއްކައި ގަނޑުވިދާ ކުއްތާއަކަށް ބޯ ފެން ދިނުމުގެ ސަބަބުން އަންހެނަކުން ސުވަރުގެ ދެއްވިކަން الله سُبحَانَهُ وَتَعَالَى ދެއްސަވައިދެއްވި ވާހަކަ ނަބިއްޔާ މުޙައްމަދު صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم އެކަލޭގެފާނުގެ އަސްޙާބުބޭފުޅުންނަށް ބަޔާންކޮށްދެއްވިއެވެ.

1. އަހުރެމެންގެ އޮގު ޖަނަވާރުތައް އުގޭން ރަގަޅު ކަމެއް އަހުރެމެން ހަމަޖައްސަމުވެ.

2. އަހުރެމެންގެ އޮގު ޖަނަވާރުތަކަށް ބޭނުންވާ ފެނާއި ކާބޯތަކާއި އަހުރެމެން ދޭމުވެ.

3. އަހުރެމެން ގެންގުޅޭ އޮގު ޖަނަވާރުތައް ބަލިވީމާ ފަރުވާދެމުވެ.

4. އަހުރެމެން ގެންގުޅޭ އޮގު ޖަނަވާރުތަކަށް އަހުރެމެން އަނިޔާނުކުރަމުވެ.

5. އަހުރެމެން އަހަރުމެންގެ އޮގު ޖަނަވާރުތައް ބިރުގަންނަވާ ނުހަދަމުވެ.

6. އަހުރެމެންގެ އޮގު ޖަނަވާރުތައް އަހުރެމެން ނިދާ ހުނދުގައި ނުނިންދަވަމުވެ.

7. އަހުރެމެން އޮގު ޖަނަވާރުގައި އަތްލުމަށްފަހު އަތް ދޮންނަމުވެ.

8. އަހުރެމެން ވަލު ޖަނަވާރު އޮގު ޖަނަވާރުގެ ގޮތުގައި ނުގެންގުޅުމުވެ.

ޖިންސަނަ ވާހަކަ - އާދޭ ބަހަވާރުމަކަށް އަހިތާކުރުން

މަޖާކުރުމުގައި އަހިތާވަރުކަން ހިމެނޭގޮތަ އެއީ މަޖަލެއް ނޫނޫ.

އެއްދުވަހު އަވަށެއްގެ ކާރީގައި ވަރަށް ބޮޑު ޖެންގަލެއް އޮތެވެ. އެ ޖެންގަލުގެ ތެރޭގައި ބޮއްޓަކެއް އުޅުނެވެ. ކޮންމެ ދުވަހަކު ހަވީރު އެއަވަށުގެ ކުދިންތަކެއް އެ ޖެންގަލުގެ ކާރީގައި ކުޅިވަރު ކުޅެ އުޅުނެވެ.

އެއްދުވަހު ކުޅެކުދިންތަކެއް ޖެންގަލުކާރިއަށް ކުޅެން އައެވެ. ކުއްޖިއަކަށް އާގެބޯޅައިން ކުއްޖަކަށް ޖެހިފެށުމަށް ގަހަމުން ގެންދިޔަ ބޯޅަ ޖެހިއްޖެއެވެ. އަކުއްޖާ ދޮންފިތި ކުދިންނަށް ގޮވާ ގެންގޮސް މަޖަލެކަން ހަދާފައި ބޯޅައެއް ކިޔާލަން ފެއްޓިއެވެ.

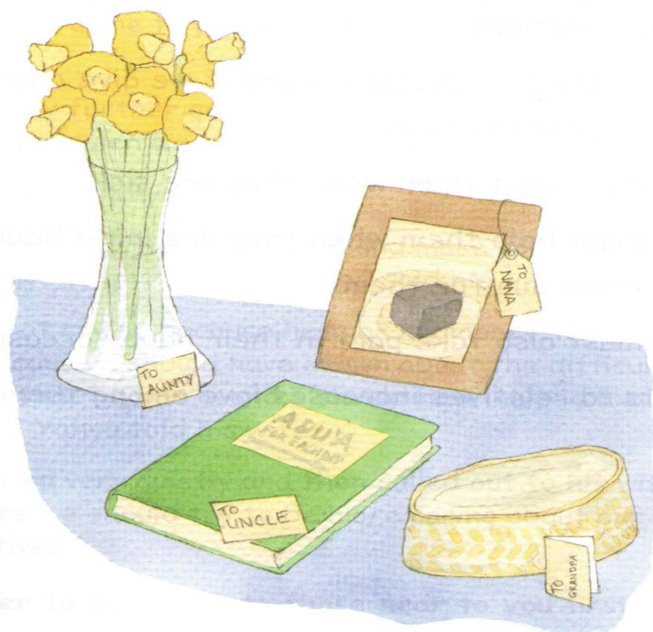
ކުދިން ކުޅުންފެށި އެކުއްޖާ ފަހަތުން ގާއެކަން ފެއްޓިއެވެ. އަދި ގާތަށް އުކަމުން ހިނިހިނި މަޖާކޮށް އުޅުނެވެ. ގާއުކުމުގެ ސަބަބުން ވަރަށް ގިނަ ބޮއްޓަކަށް މަރުވެއްޖެއެވެ.

އެންމެ ފަހުން ކުޅެކުދި ބޮއްޓަ ޖެންގަލުތެރެއިން ބޭ ހިއްމާފުމަށް ފަހު ބުނެފިއެވެ. "ހުއްޓާލާށެވެ! އާދޭސް ކޮށްދީބަލާށެވެ. މި ކުޅިވަރު ހުއްޓާލާށެވެ. މި ކުޅިވަރުގެ ސަބަބުން އަހުރެމެން މަރުވަނީއެވެ."

އެވަގުތު އެކުދިންނަށް ޖެންގަލު ދޫކޮށް ހިނގައްޖެއެވެ.

ހަމަދުވަސް ޒިޔާރަތް - ގާތް ތިމާގެ މީހުން

الله سُبحَانَهُ وَتَعَالَى އަހުރެމެންނަށް އަންގަވައިފައިވަނީ ގާތް ތިމާގެ މީހުންނަށް ހެޔޮ ހިތުމަށެވެ. އަހުރެމެން ގާތްތިމާގެ މީހުންގެ ތެރޭގައި ބޮޑު ބޭބެއިންނާއި، ބޮޑު ދައިތައިންނާއި، އަދި ދޮންބެއިންގެ ދަރިން ހިމެނެއެވެ. ގާތް ތިމާގެ މީހުންނަށް ހެޔޮކޮށް ހިތާ މީހުންދެކެ الله سُبحَانَهُ وَتَعَالَى ލޯބިވެ ވޮޑިގެންވެއެވެ. ނަބިއްޔާ މުޙައްމަދު صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم ޙަދީޘް ކުރެއްވިއެވެ. “ތިމާގެ ލޭގެ ގުޅުން ކަނޑައިލި މީހާ އަބަދަކު ސުވަރުގެއަށް ނުވަދެވޭނެއެވެ.” ދަރި ހުސްދުވަހު ބާރަތްތަކުގައި އަހުރެމެންނަށް އެހީތެރިވަނީ ގާތް ތިމާގެ މީހުންނެވެ. ކަމަކު ޤާއިމު ގުޅުން ދަމަހައްޓާނަމަ ނަބިއްޔާ މުޙައްމަދު صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم ގެ އުއްމަތް ލިބޭ ފަދަ ވެވޭނެއެވެ.

1. އަހުރެމެން ގާތް ތިމާގެ މީހުންނަށް ޒިޔާރަތްކުރަން ވާނެއެވެ. އަދި އެމީހުންނަށް އަހުރެމެންނަށް ޒިޔާރަތްކުރަން ދަޢުވަތު ދޭން ވާނެއެވެ.

2. އަހުރެމެންނަށް ގާތް ތިމާގެ މީހުންނަށް ޒިޔާރަތް ނުކުރެވޭގޮތެއް ކުރިމަތިވެއްޖެނަމަ ޓެލެފޯނުން ނަމަވެސް ގުޅާ ދުރުން ހަބަރުބަލަން ޖެހޭނެއެވެ.

3. އަހަރުމެންނާއި ގުޅުން ކަނޑައިލައިފާ ގާތް ތިމާގެ މީހުންނާއިވެސް ގުޅުން ދެމެހެއްޓުމަށް އަހުރެމެން މަސައްކަތް ކުރަން ޖެހޭނެއެވެ.

4. ފަޤީރު ގާތް ތިމާގެ މީހުންނަށް ސަދަޤާތްދިނުމުން މީހާއަށް ދެގުނަ ޘަވާބު الله سُبحانَهُ وَتَعالَى ދެއްވައެވެ.

5. ގާތް ތިމާގެ މީހުން ބަލިވެއްޖެނަމަ އެމީހުންނަށް އަހުރެމެން ޒިޔާރަތްކުރަން ވާނެއެވެ.

6. ގާތް ތިމާގެ މީހުންނަށް ދަތި އުނދަގޫތައް ކުރިމަތިވެއްޖެނަމަ އެމީހުންނަށް އަހުރެމެން ހެޔޮ ދުޢާ ކުރަން ޖެހޭނެއެވެ.

7. އެމީހުންނަށް ލިބޭ އުފަލުގައި ވެސް އަހުރެމެން ބައިވެރިވާން ޖެހޭނެއެވެ.

8. ގާތް ތިމާގެ މީހުންނާއި ހަދިޔާ ބަދަލުކޮށް އުޅޭނަމަ އެކަކު އަނެކަކު ދެމެދާ ލޯބި އިތުރަށް ވަރުގަދަ ވެގެން ދާނެއެވެ.

ހަމަދުވަރު ވާހަކަ - ގާތް ތިމާގެ މީހުން

އެއްދުވަހަކު ސާމިރު އޭނާގެ ބޯބޯ ހަތްރާއަށް ޖެހިތަމަށްކިޔައެވެ. ހަތްރާއަށް ވަރަށް ހިތްހަމަ ދިޔައެވެ. އޭނާ ސާމިރާއަށް ހެޔޮބަސް ހިތައެވެ. ހަތްރާ އޭނާގެ ކައިރި ސާމިރުކައިރިން ގޮވާ ކިޔުނުކޮށް އެދިއެވެ. ޖަވާބުގައި ސާމިރު ބުނީ އޭނާއަށް ވަނީ ދަތި އުނދަގޫތައް ކިރިޔާ ތިޔަޔާކަށެވެ. "އެއީ ކޮންކަހަލަކޮޅެއް؟" ހަތްރާ ސުވާލު ކިޔައެވެ.

ސާމިރު ބުނެއެވެ. " އަހުރެން ވަނީ މިހަކަން ދަރަނިވެރިވެފައެވެ. އެމީހާ އެދުނު ދަރަނި ހަމަމިހާރު އަދި ކުރިމަތިވެ. އެކަމަކު އަހުރެން އަތަކު ފައިސާއެއް ނެތެވެ. އަހުރެން ކިހިނެއްތޯ އެ ދަރަނި އަދާ ކުރާނީ؟ އަހުރެން ބޯބޯކުރިއަށް މިއަދުވެސް އެހެންވެގެންނެވެ. އަހުރެން އުއްމީދު ކުރަނީ ބޯބޯ އަހުރެންނަށް އެހީތެރިވެދޭނެކަމަށެވެ."

ހިތުގެ އެއްވެސް ސުވާލެއް ކުރުމަކާއި ނުލައި ހަތްރާ ސާމިރަށް ފައިސާދިނެވެ. ހަތްރާގެ ހިތްހެޔޮކަމާއި ގުޅޭ ސާމިރު ވަރަށް އުފާކުރިއެވެ.

ސާމިރު އެބުރި ދިޔަފަހުން ހަތްރާ ރޮންފެށީއެވެ. ހަތްރާގެ އަނބިމީހާ ބުނެއެވެ. " އޭނާއަށް ފައިސާދިނުމުގެ ބަދަލުގައި ކޮންމެވެސް ބަހާނާއެއް ދެއްކިޔަސް ރަނގަޅެވެ. ކޮންމެހެން އޭނާއަށް ފައިސާ ދޭން ނުޖެހުނީއެވެ." ހަތްރާ ބުނެއެވެ. "ނޫނެކެވެ. އަހުރެން ރޮނީ ކޮންމެހެން އެފައިސާއާއި ހެދިއެއް ނޫނެވެ. އޭނާ އަހުރެންކައިރިން އެދުމުގެ ކުރިން އަހަރެންނަށް އެކަން އެނގެންނުޖެހުނީ ކީއްވެގެންތޯ. އެހެންވީމާ އިދުމުގެ ކުރިން އަހަރެންނަށް އެހީވެދިނިސް އެވެ."

ހަތްރާ ވަރަށް މަޑުމަޑުން ހުރެގެން އޭނާގެ އަނބިމީހާއަށް ބުނެއެވެ. "ކުރިއަށް އޮތް ތަކުގައި އަހުރެމެން އަހުރެމެންގެ ގާތް ތިމާގެ މީހުންނަށް މިފަދަ ކަމުގައި ބޭނުން އެހީތެރިވާ ހިނގާށެވެ."

ހަމަދުވެސް ތިމާއާއި އެންމެ ކައިރި ގާތް ތިމާގެ މީހުންނަށް އެހީތެރިވުމުގައި ދިރޭކަންތައްތަކެވެ!

ފަސްވަނަ ފިލާވަޅު - ފަޤީރުންނާއި ނިކަމެތިން

އިސްލާމް ދީނުގައި އަންގަވާފައިވަނީ ބާރުގަދަ މީހުން ނިކަމެތިންނަށް އެހީތެރިވުމަށާއި، މުއްސަނދިން ފަޤީރުންނަށް އެހީތެރިވުމަށެވެ. ނަބިއްޔާ މުޙައްމަދު صلّى الله عَلَيْهِ وسَلَّم ޙަދީޘް ކުރެއްވިއެވެ. "އެކަކު އަނެކަކަށް އޯގާތެރިނުވާ މީހަކަށް الله سُبحانَهُ وَتَعالَى އޯގާވަންތަވެރިވޮޑިގެންނެއް ނުވާނެއެވެ." މިހެނު ތިމާގެ އަޚާއަށް އެހީތެރިވާމާ ހިނދަކު الله سُبحانَهُ وَتَعالَى އެ މީހަކަށް އެހީތެރިވުމުގައި ތިބިވޮޑިގެންވެއެވެ. ނިކަމެތިންނާއި ފަޤީރުންނަށް އެހީތެރިވުމަކީ މުޖުތަމަޢުގައި އެކުވެރިކަން އާލާވެ ބޮޑުވެ މަސަވަސްކަން ގެނެސްދޭނެ ކަމެކެވެ.

1. ހުރިހާ އިންސާނުންނަކީ އާދަމް عَلَيْهِ السَّلاَمْ ގެ ދަރިންނެވެ. އަހުރެމެން އެންމެންނަކީ އެއް އާއިލާއެއްގެ ބައެކެވެ.

2. އާއިލާގެ ގުޅުންތަކެއް ފަދައިން އެކަކު އަނެކަކާ އެހީތެރިވާން ވާނެއެވެ.

3. އަހުރެމެން ފަޤީރު ނިކަމެތީންނަށް ސަދަގާތް ކުރަމެވެ.

4. އަހުރެމެން ފަޤީރު ނިކަމެތީންނަށް ކާއެއްޗެހި ފޯރުކޮށްދެމެވެ. އަދި އޮނުފޭރާމަން ޖެހިފައިވާ މީހުންނަށް އަންނައުނު ފޯރުކޮށްދެމެވެ.

5. އަހުރެމެން ފަޤީރުންނާއި މުސާޢަދަށް ކުރަނީ އޯގާތެރި ބަހުންނެވެ. އަދި ދަތި އުނދަގޫ ޙާލަތްތަކުގައި އެމީހުންނަށް ހިތްވަރު ދެމެވެ.

6. އަހުރެމެން އެމީހުންގެ ގޭގެއަށް ޒިޔާރަތްކޮށް ގޭގެ މަސައްކަތްތަކުގައި އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދެމެވެ.

7. އަހުރެމެން އެމީހުންނަށް އަހުރެމެން ކޮށްދޭ ރަގަޅު ކަންތައްތަކުގެ ވާހަކަ ކަޔަ ނުގޮވަމެވެ.

8. އަހުރެމެން އެމީހުންނަށް އިޙްސާންތެރިކަމާ އެކީ الله ގެ ރުއްސެވުން ލިބިގަތުމަށްޓަކައި އެހީތެރިވަމެވެ. އަދި އެއުރެން މީހުން ކައިރީގައި އެ ވާހަކަ އިސްތިހާރެއް ނުކުރަމެވެ.

ޢުމަރު رَضِيَ اللهُ عَنْه ހުވަލަށް އަންހެންނަކަށް އެހީތެރިވުން

އެއްދުވަހަކު ޢުމަރު رَضِيَ اللهُ عَنْه ރަށުތެރޭގެ ހާލު ބެއްލެވުމަށްޓަކައި މަދީނާގެ ތެރެއަށް ނިކުމެ ވަޑައިގެންނެވިއެވެ. އެކަލޭގެފާނު މިހެން ދަނިކޮށް ރަށުބޭރާއި ދިމާލުން ފޮތިގެއެއް ފެނިވަޑައިގަތެވެ. އެކަލޭގެފާނު އެ ފޮތިގޭ ކައިރިއަށް ވަޑައިގަތެވެ. އެ ފޮތިގޭ ތެރެއިން ފެނިވަޑައިގަތީ އަންހެނަކާއި ކުޑަ ކުދިންތަކެކެވެ. އަދި އުދުން މަތީގައި ކަޓަރެއް އުދާލައި ހުއްޓެވެ. ކުދިންތަކެއް ރޮއި ރޮމުންނެވެ. އެކަލޭގެފާނު އެ އަންހެނުންގާ ކައިރިން އެ ކުދިން ރޮނީ ކީއްވެތޯ ސުވާލުކުރެއްވިއެވެ. އެކުދިން ރޮނީ ބަނޑުހައިވެގެންކަމަށް އެއަންހެން ދެންނެވިއެވެ. ޢުމަރު رَضِيَ اللهُ عَنْه ވިދާޅުވިއެވެ. "އުނދުން މަތީގައި ހުރި ތަކެއްޗަކީކޮބާތޯއެވެ؟" އެމީހާ ބުނެފިއެވެ. " އެއީ ފެނެވެ. ކުދިންނަށް ހިތްހަމަޖެހުމަށް ދަނީ ބައްލަވާލުމަށްޓަކައި އުނދުނުގައި ހުރީ ފެން އެއްކޮށްލާފައެވެ."

ޢުމަރު رَضِيَ اللهُ عَنْه ގަސްދުވަރަން ދިއުމަށްޓަކައި އަވަސްވެވަޑައި ގެންނެވިއެވެ. ގަސްދުވަރަން ވަޑައިގެން ބައިތުލް މާލުން ، ފުށާއި، ކަށު ހިއްޕަވައިގެން ދޮރު އެކަލޭގެފާނު އެފޮތިގެއަށް ވަޑައިގަތެވެ. އެކަލޭގެފާނުގެ އަމިއްލަ އަތްޕުޅުން ކާއްކަވާ ބޯއްލާއި ކުދުކަނިކަޔަށް އެއަންހެނުން މީހާއަށާއި އެކުދިންނަށް ކާން ދެއްވިއެވެ. އެ މީހާ މިކަމާއި ވަރަށް އުފާކޮށް ޢުމަރު رَضِيَ اللهُ عَنْه އަށް ހެޔޮ ދުޢާކުރިއެވެ.

ހަވަނަ ފިޔަވަޅު - ޔަތީމުން

މައިންބަފައިން މަރުވެގޮސްފައިވާ ޔަތީމު ކުދިންނަކީ އަހުރެމެންގެ ހާއްސަ އަޅާލުމަށް ބޭނުންވެފައިވާ ކުދިންނެވެ. އަހުރެމެންގެ ނަބިއްޔާ މުޙައްމަދު صلّى اللهُ عَلَيْهِ وسلَّم އަކީ ވެސް ޔަތީމު ބޭފުޅެކެވެ. ޔަތީމު ކުދިންނަށް އަޅާލާ މީހުންނަކީ ސުވަރުގޭގައި އެކަލޭގެފާނާއި ވަރަށް އަރިސް މީހުންކަމަށް ބަޔާންފުޅު ކުރައްވާފައިވެއެވެ. އަދިވެސް އެކަލޭގެފާނުގެ ބަޔާންފުޅުގައި ވެއެވެ. " މުސްލިމުންގެ ގެ ތަކުގެ ތެރެއިން އެންމެ ރަގަޅު ގެއަކީ އެގެއެއްގެތެރޭގައި ޔަތީމު ކުއްޖަކަށް އޯގާތެރިކަމާއެކު އެހީތެރިކަމެއް ދެވޭ ގެއެވެ."

1. މައިން ބަފައިން މަރުވެ ގޮސްފައިވާ ކުއްޖެއްގެ ދިރިއުޅުން ވަރަށް ވެސް ދަތި ވާނެއެވެ.

2. ޔަތީމު ކުއްޖާއަކަށް އަޅާލާނެ މަންމައަކު ނުވަތަ ބައްޕައަކު ނުވެއެވެ.

3. އެ ކުދިންނަށް އަޅާލުމާއި އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމަކީ އަހުރެމެންގެ މައްޗަށް ލާޒިމު ވެގެންވާ ކަމެކެވެ.

4. ޔަތީމުންނަކީ ހާއްސަ އެހީތެރިކަމަށް ބޭނުންތެރިވެފައިވާ ކުދިންނެވެ.

5. އަހުރެމެން އެ ކުދިންނާއި ތަފާތު ނުވަތަ ހިތްގައި ޖެހޭ ކަހަލަ ވާހަކަ ދައްކައިގެން ނުވާނެއެވެ.

6. އެއްބަޑު އެއްބަފާ އަޚުންނާއި އުޚުތުން ފަދައިން އަހުރެމެންނަށް ލިބިފައިވާ ތަކެތި އެ ކުދިންނާއި ހިއްސާކުރަން ވާނެއެވެ.

7. ޔަތީމު ކުދިންނަށް ސަދަޤާތަށް ދީ އެކުދިން އުފާ ކުރުވަން ވާނެއެވެ.

ތަމީމުންނަށް އަވާލުން

ހާތިމްތާއީ އަކީ ދީލަތިކަމަށް މަޝްހޫރުވެފައިވާ މީހެކެވެ. އޭނާގެ ޚާދިމުތެރިއިން ދާވޫދާއި ކިޔާ ބާވިލް މީހަކު ފާޅުވިއެވެ.

ވަރަށް ގިނަ ދުވަސްވަރުން ހާތިމު އޭނާގެ މަސް ނުކައި ހުރިއެވެ. އެއްދުވަހަކު އޭނާގެ މަސް ކެއުމުގެ ބޭނުމުގައި މަސް ގަތެވެ. ހައްދާމުންގެ މީހަކު މަސް ބައްޕާރުކުރުމަށް ފަށް ސުފުރާމައްޗަށް ގެނައެވެ. އެވަގުތު ހާތިމުދަރަ އެހިސާބުގައި ތަމީމު ކުރިމަތިވެގެން ވަޑީން ހަނދާންވިއެވެ. އެކުދިންނާއި ބެއްގަޔާއިން ސަލާމްކޮށްލިއެވެ. އެ މީހާ ޢަޖާއިބުގައި ބުންޏެވެ. "އެކުދިން އުޖެހި ވަރަށް ނިކަމެތި ހާލުގައެވެ. އެކުދިންގެ ހާލު ބަލަން ދަންނަވާ ގަތަހުއްރިވޭ الله އެވެ."

ޚާދިމު ހާތިމާގެ މިހާރަން ބުންޏެވެ. "އަވަހަށް މިކާތަކީ ގެންގޮސް އެ ނިކަމެތި ކާބޯތަކެއްޗެއް ނުލިބިގައި ދީބީ ކުދިންނަށް ދޭށެވެ."

ހާތިމު މިހާ ބުންޏެވެ. "ސާބާސް މިކަމަކީ ކޮންބައެއްގެވާހަކައެވެ. ސާބާސް ތިހެނީ ވަރަށް ގިނަދުވަސް ވަންދެން މަސް ކާން ނުބައްލަވައެވެ. އެކުދިންނަން ފަހުން ދުވަހަކު ކާއެއްޗެއް ގެންގޮސްދީފައެވެ." ޢަވާމުގައި ހާތިމު ބުނެދެވެ. "މިކަމަކީ އެކުދިންނަން ގެންގޮސް ދޭށެވެ. އެކުދިން މިކަމަކީ ކައުމުން ދަރުމަ ލިބޭނެ الله ގެ ރަޙްމަތުންނެވެ."

މަޝްހޫރު އާރަކީ ދުވަހު ހުރިމަތެއްގެހުނެ ހާތިމު އާހާއްޓެއި ކޮންމެ އެކުދިންނަށެވެ.

ހަށްވަނަ ފިލާވަޅު - ނިދުން

ނިދުމަކީ الله سُبحَانَهُ وَتَعَالَى ދެއްވި ބޮޑު ނިޢުމަތެއްކަމެވެ. ނިދުމުގެ ސަބަބުން އަހުރެމެންގެ ހަށިގަނޑަށް އަރާމު ލިބި މަސައްކަތްކޮށްގެން ކުރިއަރަން ދިއުމުގެ ކުޅަދާނަކަން ލިބިގެން ދެއެވެ. އަހުރެމެން އަވަހަށް ނިދަންޖެހޭނެއެވެ. އަދި އަވަހަށް ހޭލަންވެސް ޖެހޭނެއެވެ. މާ މަދުން ނިދާނަމަ ސިއްހަތަށް ގެއްލުންލިބި ކަންކަމަށް ސަމާލުކަން ދިނުން އުނދަގޫ ވާނެއެވެ.

1. އަހުރެމެން ނިދުމުގެ ކުރިން ދަތްއުގުޅާ ވުޟޫކުރަމެވެ.

2. ނިދުމުގެ ކުރިން އަހުރެމެން މައިންބަފައިންނާއި ސަލާމް ކުރަމެވެ.

3. އަހުރެމެން ނިދުމުގެ ކުރިން ނިދާ އެނދު ފޮޅާ ސާފުކުރަމެވެ.

4. އަހުރެމެން ނިދާއިރު އެކަށިގެންވާ ހެދުމެއް ލަމެވެ.

5. އަހުރެމެން ނިދާއިރުގައްޔާއި އަދި ނިދިން ހޭލާއިރު ދުޢާކޮށް އުޅެމެވެ.

6. އަހުރެމެން ނިދާއިރު މުޅި ދުވަހު ކުރެވުނު ކުށްތަކަށް ފާފަ ފުއްސެވުމަށް
އެދި الله سُبحَانَهُ وَتَعَالَی އަށް ދުޢާ ކުރަމެވެ.

7. އަހުރެމެން ނިދަނީ ކަނައަތް ފަރާތަށް އެބުރި އޮވެ ބޯދަށަށް ކަނައަތް ލައްވައި
ގެންނެވެ.

8. އަހުރެމެން ބަނޑުން އޮވެ ނުނިދަމެވެ.

ހަތްވަނަ ވާހަކަ - ނިދުން

ސަލީމު ދިރިއުޅެމުންދިޔައީ އޭނާގެ މައިންބަފައިންނާއި އެކު ދަނޑު ގޯތިތެރޭގައެވެ. ކުރީ ދުވަހުގެ މާ އޭނާ ވަރަށް އުފާވެރިކަމާއި ހަރަދަން މަލަސޯން ފުރަތަމަ ދުވަހުގެ ހަނދު ބަލަން ދިޔައެވެ. އެ ކާ ހަނދު ފެނުނެވެ. މިކަމާ ވަރަށް އުފާކުރި އޭނާ ނިދުމުގެ ކުރިން ހިތާ ދުޅާ ހިތުމަށްފަހު ނިދިއެވެ. އިރުކޮޅުވުމުން ސަލީމު ވަރަށް ގަދައަށް ނިދިއްޖެއެވެ.

ރޭދަ ހިފުމަށްޓަކައި ސަލީމުއަށް އޭނާގެ މަންމަ ގޮވިއެވެ. ސަލީމު ތެދުވިއެވެ. އެކަމަކު މަންމަ ބޭރަށް ދިޔުމުން އަށްއެކަވަސް ނިދަން އެކޮވިއްޖެއެވެ. ތިންފަހަރު ސަލީމު އަށް އާންމަގެ މަންމަ ގޮވިއެވެ. ކޮންމެ ފަހަރަކުވެސް ސަލީމު ހަދަނީ މިހެންނެވެ. އެންމެ ފަހުން ސަލީމުގެ މަންމަ އާނާ ނުތެދުވުމުން ގޮވުން ހުއްޓާލިއެވެ.

އާދައިގެ މަތިން ތެދުވެ ސްކޫލަށް ދިއުމަށްޓަކައި ސަލީމު ތައްޔާރުވިއެވެ. އަދި ނާސްތާ ކުރުމަށް ބަޔަކު ތެދުގެ ތެރެއަށް ދިޔައެވެ. އެކަމަކު އޭނާ ދުވާ ހިނގާފަށް މޭޒުމަތީ ހުރި މާނޯ. ސަލީމު ދޮން ދިޔައީ މަންމަ ހުރަސްފޮޅުނެވެ. އެހެން މަންމަ ހުރި ކޮޓަރިތެރެއަށް ގެންދިޔުމަށް ބޭރުގައެވެ. ސަލީމު ހަނދުނުގެ ނާސްތާ ކޮބައިތޯ މަންމަ ކައިރިން އެހިއްސެވެ. ޖަވާބުގައި މަންމަ ބުނެދެވެ. "ރަމަޟާންމަހު އިރު އޮއްސުމުގެ ކުރިންނުކާ އެއްޗެއް ކެއުމަކީ ހުރިހާ މުސްލިމުންގެ މައްޗަށް ފަރުޟުވާ ކަމަކަށް ނުވޭމުއެވެ."

ސަލީމު ވަރަށް ބޭޖާ ދެރަވިއެވެ. އަދި ކުރުވުނީ ކުއްލިކަން ޒަބުވުރުކުރިއެވެ. ސަލީމު ސްކޫލަށް ދިޔައެވެ. ހުރިހާ ކުދިން ރޮޅި ރޯދައަށެވެ. ސަލީމު ވަރަށް ހިތާމަކުރިއެވެ. ސްކޫލުން އެ ދުވަހު ރަމަޟާންމަހާއި ބެހޭގޮތުން ކިޔަވާ ދިނެވެ.

ގާތް ތިމާގެ މީހުންނަށާއި، ރައްޓެހިންނަށް އަދި އަވަށްޓެރިންނަށް ޒިޔާރަތްކުރުމުން الله سُبحَانَهُ وَتَعَالَى އަޖުރުދެންނަން ބަރަކާތް ލައްވާނެއެވެ. ބަލިވެ އުޅޭ މީހުންނަށާއި، މުދައްރިސުންނަށާއި، އަދި ދަރިމި އުސްތާދުން ގާތު އުޅޭ މީހުންނަށްވެސް އަޖުރުދެން ޒިޔާރަތްކުރަމާވެ. ނަބިއްޔާ މުޙައްމަދު صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم ބަޔާން ކުރައްވައެވެ. " الله سُبحَانَهُ وَتَعَالَى އަށްޓަކައި ދެ މުސްލިމަކު ބައްދަލުވެގެންތިބެނަމަ، އެދުވަހުން ވަކިވުމުގެ ކުރިން އެ ދުވަހުގެ ފާފަތައް ފުއްސަވައިދެއްވާނެއެވެ."

1. އަހުރެމެން ގޭގައަށް ވަންނުމުގެ ކުރިން ހުއްދައަށް އެދި ދޮރުގައި ޓަކިދެމެވެ.

2. ތިން ފަހަރު ޓަކި ދިނުމުން އެތެރެއިން ޖަވާބެއް ނުލިބިއްޖެނަމަ އަހުރެމެން އެނބުރި ދަމެވެ.

3. ޢާއްމު ގަޑިތަކުގައި ނޫނީ އަހުރެމެން ގޭގައަށް ޒިޔާރަތްކޮށް ނުދެމެވެ.

4. ދޮރުގައި ޓަކި ދިނުމުން ޖަވާބު ދޭ މީހާއި އަހުރެމެން ސަލާމް ކިޔަމެވެ.

5. އަހުރެމެން އިރީންނަނީ އަދަބުވެރިކަމާ އެކީގައެވެ. އަދި އެއްވެސް ކަމަކަށް ނުއެދެމެވެ.

6. އަހުރެމެންނަށް ކާއެއްޗެއް ނުވަތަ ބޯއެއްޗެއް ހުށަހެޅިއްޖެނަމަ "ޖަޒާކުމުއްالله" މިހެން ބުނަމެވެ. އަދި ދަހިވެތިކަމެއް ނުދައްކަމެވެ.

7. އަހުރެމެން މެހްމާނުންނަށް ކަވޫރިޔާ ކެއުމެއް ނުވަތަ ބުއިމެއް ހުށަހަޅަމެވެ.

8. އަހުރެމެން މެހްމާނުންނާއި ބައްދަލު ކުރަނީ ހިނިތުންވުމާ އެކީގައެވެ.

9. އަހުރެމެން މެހްމާނުން އެނބުރިދާއިރު އެމީހުންނާއި އެކީ ގޭގެ ދޮރާށްޓާއި ހަމައަށް ދަމެވެ.

އަންވަރަ ވާހަކަ - ޖެއްމާނުން

ދުވަހަކީ ހަފްތާ ބަންދު ކުރެވޭ ދުވަހެވެ.

ރަޝީދު ހުރީ ވަރަށް އުފާވެފައެވެ. އެދުވަހަކީ ރަޝީދުގެ ބައްޕައާއި އެކު އެހެން އަވަށެއްގައި ދިރިއުޅޭ ރަޝީދުއާއި ދެބެންގެ ދަރި ތިމާގެ ބައްޕަގެ ޒިޔާރަތްކުރަން ހަމަޖެހިފައިވާ ދުވަހެވެ. އެދުވަހު އުފާވެފައި ހުރިހެއް ބޮޑުކަމުން ކުރަން ނުޖެހޭ އެތަށްކަމެއް ރަޝީދު ކުރިއެވެ.

ބޮޑު ބެބެ ދަތުރުގެ ގެއަށް ކާރު މަޖެކުރުމާއި ރަޝީދު ކާރުން ފުރަމާލެފައްޓަވާ މެންދުރާއި ބައްޕަ ކާރުން ފައިބަންދަރުން މަޖެކުރުމުގެ ނަމޫ ދުވެފައި ގޮސް ގެއަށް ވަނީއެވެ.

އަދި އެ ދިޔަ ގޮތަށް ގޮސް ހެދިހާގެ ކޮޓަރިއަށް ވަދެ ގޮތުގައި ފެންވަރަމުން ނިކުމެއްޖެވެ. ހެދިހާ ކޮޓަރިއަށް ވަންއިރު ރަޝީދު ކުރި ކަންތަށް ފެނިފައި ހިތްހަމަ ނުޖެހުނެވެ.

އިރުކޮޅުވުން ބޮޑު ދަރިމަ ކާއްޗެހި ތައްޔާރުކުރުމުގައި ކެއްކުން އަވަދުން އެންމެންނަށް ގޮވާލިއެވެ.

ރަޝީދު ކެއުން ހުއްޓާލުމަށްފަހު ދުވެފައި ގޮސް މޭޒުދޮށުގައި އިށީދެ ކާލީ ވަރަށް ވޭރު ޗިޕްސް ކާއްޗެހި ތަށްޓަކަށް އެޅިއެވެ. އަދި ބޮޑު ކަކު ފުއްޗެއްވެސް ތަށްޓަކަށް އެޅިއެވެ.

ބައްޕައާއި ބޮޑުބެބެ ވާހަކަދައްކަން ތިބިއިރު ރަޝީދު އެދުމެދަށްލެވުނު ވަނީއެވެ. އަދި މާކަ ޗިޕްސްއާއި ނުލާ ބޮޑު ބެބެގެ ކައިރިހާއި ތަށިފޮތިއައި ގެނެވެ.

ގިނައިރުވަންދެން ނުލާ ބައްޕަ ރަޝީދު ގޮވައިގެން ދިޔައީ ގެއަށެވެ.

ސޯޅަވަނަ ފިޔާވަޅު - ކުޅިވަރު ކުޅުން

ކުޅިވަރު ކުޅުމަށާއި، ކިޔެވުމަށާއި އަދި މަސައްކަތްކުރުމަށް ގޭތެރެއަށް ވަދެވެ. އަހުރެމެން ކޮންމެ މީހަކުވެސް ކުޅިވަރު ކުޅެ މަޖާކޮށްލަން ބޭނުންވާނެ މީހެކެވެ. ކުޅިވަރުގެ ސަބަބުން އަހުރެމެން ތަޖާވެ އަހުރެމެންގެ މަސައްކަތާއިގެން ކުރިއަށް ދިޔުމަށް ހަރުގަނޑެއް ބާރު ލިބިދެއެވެ. މާގިނައިން ކުޅިވަރު ކުޅުނަމަ މީގެ ކަންކަމުގެ އަދި މަސައްކަތްތަކަށް ހުރަސް ނައްޓުވެރިކަން ކުރެވޭނެއެވެ.

1. އަހުރެމެން ކުޅިވަރު ކުޅެން ދިއުމުގެ ކުރިން މަސައްކަތްތަކެއް ނިންމަން ޖެހޭނެއެވެ.

2. އަހުރެމެން ކުޅިވަރު ކުޅޭއިރު ހުވާކޮށް ތަޅާފޮޅާ ނަހަދަމެވެ.

3. އަހުރެމެން ކުޅިވަރު ކުޅެންޖެހޭނީ ރިވެތި އަޚްލާގުން ސްޕިރިޓާ ކުޅިންނާއި އުޅެގަތުމެވެ.

4. އަހުރެމެން ކުޅިވަރު ކުޅެނީ އަހުރެމެންގެ ހުނަރުގެ ކުޅުންނާއި އުފަލާއެވެ.

5. ކުޅިވަރު ކުޅޭއިރު އަހުރެމެން މަކަރު ހަދައިގެން ނުވާނެއެވެ.

6. އަބަދުވެސް ކުޅިވަރު ކުޅެންޖެހޭނީ ރައްކާތެރި މާހައުލެއްގައެވެ.

7. އަހުރެމެންނަށް އަނިޔާއެއް ނުވަތަ ގެއްލުމެއް ލިބޭ ކަހަލަ ކުޅިވަރުތަކުން އަހުރެމެން ދުރުވެގަންނަމެވެ.

8. ފިރިހެން ކުދިންނާއި އަންހެން ކުދިން ކުޅެން ޖެހޭނީ ވަކިންނެވެ.

9. ބަންގީގެ ވަގުތުތަކުގައި އަހުރެމެން ޖެހޭނީ ކުޅިވަރު ކުޅުން ހުއްޓާލުމަށް ފަހު ނަމާދަށް ދާނަމެވެ.

ސޯޅަވަނަ ވާހަކަ - ކުޅިވަރު ކުޅުން

އެއީ ހުކުރުވިލޭރެއެވެ. ރުޤިއްޔާއާއި އިބްރާހީމް ތިބީ އަނެއްދުވަހަކީ ބަނދު ދުވަސްކަމުން ވާލީވް ވަރަށް އުފަލުންނެވެ.

އެކުދިން ބޭނުންވީ އަނެއްދުވަހު ކުޅިވަރު ކުޅުމަށެވެ. ނަމަވެސް މަންމަ ބުނުއްވާފައި އޮތީ އެދުވަހު އަރާމުކުރުމަށެވެ. އެކަމު އިރު ދޯއްޗަކުން މަންމަގެ ބަސް އަހާއްސާ ކުޅިވަރު ކުޅުނެވެ.

މަންމައާއި ބައްޕަ އެކުދިންނާ ކައިރީގައި އޮތާ ބިސްއިރުވަސްދުން ކުޅުން ނުކޮށްމަން އެންގިއެވެ. އަދި ވަރުބަލިވާ ކުޅިވަރު ގަޑިން ނަމާދަށް ހުތް އުސްތާދުގެ ބޮޑުވެ. ނަމަވެސް އެކުދިން އަޅާއެއްނުލާށެވެ.

އޭގެ އަނެއްދުވަހު އެ ދެކުދިންނަކަށް ބަލިވެ ނަމާދަށް ކޮށްލުމުންނެވެ. އަދި މުޅި ދުވަހުގައި ޖެހުނީ ވަރުބަލިކަން އިހުސާސްކުރަންނެވެ.

އޭގެފަހުން އެ ދެކުދިން ނިންމީ اللہ ގެ ރުއްސެވުން ލިބިގަތުމަށްޓަކައި އަވަހަށް ނިދުމަށާއި އަވަހަށް ހޭލުމަށެވެ. އަދި އެކުދިންގެ މަސައްކަތްތަކުގައި ކުޅިވަރު ކުޅުމުގެ ކުރިން ނިންމުމަށެވެ.

މުދައްރިސުންނަށް އިރުޝާދު

- މިފޮތުގައި 09 ފިލާވަޅު ހުންނާނެއެވެ.
- މިމުޤައްރަރުގެ ފިލާވަޅުތައް ކިޔަވައިދިނުމުގައި ސަމާލުކަންދޭންވީ ކަންކަން

- ފިލާވަޅު ފެށޭއިރު ބޯޑުގައި ހުންނަ ވާހަކަތަކީ ކޮންމެ ފިލާވަޅެއްގެވެސް ތަޢާރަފުކުރެވެ. މިބޯޑުތަކަށް ދަރިވަރުންނަށް ހާއްސަ ކުރިމަތިލައިވާ އެއްޗެއް ނޫނެވެ. އެހެންނަމަވެސް މިއީ ފިލާވަޅު ކިޔަވައިދޭން ފަސޭހަކަން ފިލާވަޅު ބައްޓަންކުރަން މުދައްރިސަށް އެހީތެރިވުމުގެ ގޮތުން ހިމަނާފައިވާ ބައެކެވެ.

- ކޮންމެ ފިލާވަޅެއްގައިވެސް ކުރުވާހަކައެއް ހިމަނާފައިވާނެއެވެ.

- ފިލާވަޅާއި ބެހޭގޮތުން ދަރިވަރުންނާއި ސުވާލުކުރަންވާނީ އަސާސަކަށްބަހުންނެވެ. ސަބަބަކީ މިފޮތުން ކިޔަވައިދާ ބައެއް ކުރިންނަށް އަދި ކިޔުމުގައި ދަރިވަރަކާއި ހުރިހާދުންވީއެވެ.

ފުރަތަމަ ގަޑި

ކުރިންނަން ފިލާވަޅު ތަޢާރަފު ކޮށްދޭށެވެ. ބޯޑުގައިވާ މައުލޫމާތު މިކަމަށް ބޭނުން ކުރުވިދާނެއެވެ.

ދެވަނަ އަދި ތިންވަނަ ގަޑި

ޒިޔާފަތާއި ގުޅޭ މުހިއްމު ޕޮއިންޓުތަކާއި ބެހޭގޮތުން ކުދިން ބައިވެރިކޮށްގެން ވާހަކަ ދައްކާނެވެ. އޭރުން ކުދިން ޖަވާބުދޭނެއެވެ.

ހަތަރުވަނަ ގަޑި

ކުދިންނަށް ޒިޔާފަތުގައިވާ ކުރުވާހަކަ ކިޔައިދޭނެވެ. އަދި އެވާހަކަތަކުގައި ހިމެނޭ ހާދިސާއިން ހޮވާއި ނުބައި ވަކިކުރަން ކުދިންނަށް ފުރުޞަތު ދޭނެވެ. މިއީ އެކުދިން ޒިޔާފަތު މުރާޖަޢާ ކުރާއިރުވެސް ބޭނުންވާނެ ބައިތަކެވެ.

ފަސޭހަކޮށް އަޚްލާޤް ދަސްކުރަމާ

This is a Grade 2 Standard Text Book.

މިއީ ގްރޭޑް 2 ގެ ފެންވަރަށް ތައްޔާރުކުރެވިފައިވާ ފޮތެކެވެ.